

Správa o výsledku kontroly 2024

Darovanie hnuteľného majetku vojenskej povahy Ukrajine

**Najvyšší kontrolný úrad SR
Ľubomír Andrassy, predseda**

VÝKON KONTROLNEJ AKCIE

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky (ďalej len „NKÚ SR“) vykonal na Ministerstve obrany Slovenskej republiky (ďalej len „MO SR“) kontrolu s názvom *Darovanie hnuteľného majetku vojenskej povahy Ukrajine* za kontrolované obdobie rokov 2022 až 2023. MO SR je ústredným orgánom štátnej správy zriadeným na úseku obrany SR a plní úlohy ustanovené v rozsahu § 12 kompetenčného zákona.

Všeobecným právnym predpisom na úseku správy majetku štátu vo verejnoprospešnej a nepodnikateľskej sfére je zákon o správe majetku štátu. Správca podľa zákona o správe majetku štátu je oprávnený a povinný užívať zverený nehnuteľný majetok štátu na plnenie úloh v rámci predmetu činnosti alebo v súvislosti s ním, udržiavať ho v riadnom stave, využívať všetky právne prostriedky na jeho ochranu, konať pred súdmi a inými orgánmi vo veciach, ktoré sa týkajú majetku štátu a dbať, aby nedošlo k jeho poškodeniu, strate, zneužitiu alebo zmenšeniu. Ak správca majetok štátu nepotrebuje a ani v budúcnosti nebude potrebovať na plnenie úloh v rámci predmetu jeho činnosti alebo v súvislosti s ním, môže ho vyhlásiť za prebytočný majetok štátu. Oprávnenie rozhodnúť o prebytočnosti majetku štátu má výlučne jeho správca.

Správa o výsledku kontroly bola spracovaná v skrátenej verzii z dôvodu realizovania kontrolnej akcie v režime utajenia „DÔVERNÉ“.

Účel kontrolnej akcie

Účelom kontroly bolo preveriť, či sa darovanie hnuteľného majetku vojenskej povahy Ukrajine uskutočnilo v súlade so všeobecne záväznými predpismi.

Cieľom kontroly bolo (1) poskytnutie informácie o koordinácii procesu vojenskej pomoci Ukrajine a príčinách nedodržania uznesení vlády SR, (2) získanie primeraného uistenia o dodržiavaní všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti správy majetku štátu a účtovníctva. Zároveň kontrolná akcia poskytla informáciu o krokoch rezortu obrany v oblasti možnosti získania kompenzácií z európskeho mierového nástroja.

Kontrola bola vykonaná ako kontrola súladu v kontrolovanom subjekte MO SR, v ktorom boli preverené relevantné dokumenty a vykonané postupy potrebné na splnenie účelu a predmetu kontroly. Kontrolou boli preverené aj utajované skutočnosti so stupňom utajenia Vyhradené, Dôverné a Tajné, a to v súlade s predmetom kontroly a na základe platných oprávnení oboznamovať sa s nimi.

Výsledky kontrolnej akcie

Ruskou inváziou, vstupom ozbrojených síl Ruskej federácie na územie Ukrajiny 24. 2. 2022, sa začal vojenský konflikt, ktorý trvá doteraz. Vznik konfliktu bol pokračovaním eskalácie napätia, ktoré začalo na východnej Ukrajine už na začiatku roku 2014. Invázia spôsobila desiatky tisíc obetí na oboch stranách a spustila jednu z najväčších utečeneckých kríz v Európe. Viac ako šesť miliónov obyvateľov Ukrajiny bolo nútených utiecť z krajiny a ďalších 5 miliónov bolo presídlených vnútorne. Svojím rozsahom, tempom bojových operácií ide o najväčší medzištátny ozbrojený konflikt v Európe od skončenia druhej svetovej vojny.

Uznesenia vlády SR, týkajúce sa darovania majetku SR Ukrajine

Vláda SR v rokoch 2022 a 2023 prijala 13 uznesení v súvislosti s darovaním hnuteľného majetku Ukrajine. 14 uznesenie zo dňa 8. 11. 2023 v hodnote 40 349 015 eur nebolo vládou SR schválené. Prehľad jednotlivých uznesení vlády SR podľa dátumu schválenia, výšky finančných prostriedkov a dátumov prevzatia darovaného materiálu Ukrajinou je uvedený v prílohe č. 1.

Prostredníctvom 13 uznesení vlády SR sa Slovenská republika zaviazala poskytnúť pomoc Ukrajine v hodnote 666 431 699 eur. V skutočnosti bol podľa údajov Ozbrojených síl SR (ďalej len „OS SR“) darovaný Ukrajine materiál vojenskej povahy v hodnote 698 365 696 eur. Rozdiel 31 933 997 eur hodnotí NKÚ SR ako poskytnutie materiálu vojenskej povahy zo strany MO SR nad rámec schválených uznesení vlády SR.

Kontrola NKÚ SR preverila schválené uznesenia vlády SR v rokoch 2022 až 2023. Kontrolou bolo zistené, že vo vlastnom materiáli k Uzneseniu vlády SR č. 103 zo dňa 16. 2. 2022 MO SR uviedlo, že predmetom darovania bude prebytočný hnuteľný majetok štátu (ďalej len „HMŠ“). NKÚ SR zistil, že v skutočnosti išlo o materiál, ktorý nebol vyhlásený za prebytočný majetok štátu.

Zároveň MO SR darovalo oproti schválenému uzneseniu navyše zdravotnícke pomôcky vo výške 81 723 eur. NKÚ SR v tomto prípade zistil nesúlad rezortných dokumentov, v ktorých boli uvádzané rozdielne množstvá darovaného zdravotníckeho materiálu oproti schválenému uzneseniu vlády SR.

Pri Uznesení vlády SR č. 118, zo dňa 17. 3. 2023, ktorého predmetom bolo darovanie stíhacích lietadiel Mig29, odpaľovacích zariadení KUB a protiletadlových rakiet, bol NKÚ SR predložený zo strany sekcie obrannej politiky MO SR (ďalej len „SEOP MO SR“) dokument, podľa ktorého hodnota darovaného vojenského materiálu bola v sume 500 842 427 eur. Generálny štáb Ozbrojených síl SR (ďalej len „GŠ OS SR“) uviedol inú sumu a to celkovú hodnotu vo výške 502 383 747 eur. NKÚ SR vychádzal z údajov od GŠ OS SR, s ktorou sa nakoniec stotožnila aj SEOP MO SR. V tomto prípade NKÚ SR konštatoval nesúlad predkladaných rezortných dokumentov.

Schválením jednotlivých uznesení vlády SR bolo ministrom obrany SR uložené bezodkladne zabezpečiť darovanie vojenského materiálu na Ukrajinu. Kontrolou NKÚ SR bolo zistené, že odminovacie komplety BOŽENA 5 s príslušenstvom boli na základe „Protokolu o odovzdaní a prevzatí“ odovzdané až po 76 dňoch od schválenia Uznesenia vlády SR č. 103/2022.

NKÚ SR zistil, že organizačné zložky rezortu obrany nedodržiavali Úlohový list ministra obrany SR č. KaMO-22-8/2023 zo dňa 6. 6. 2022 tým, že nezasielali prostredníctvom elektronickej pošty kópie informačných správ schválených ministrom obrany SR na zriadenú e-mailovú adresu. Rezort obrany nedisponoval uceleným zoznamom všetkých informačných správ schválených ministrom obrany SR.

Záverom možno konštatovať, že zoznam vojenského materiálu darovaného v rámci jednotlivých uznesení nebol predložený vláde SR. Vláda SR dostávala neúplné informácie o darovanom materiáli na Ukrajinu, schvaľovala len výšku finančnej pomoci bez ohľadu na to, o aký vojenský materiál išlo. Takto realizovaný proces darovania vojenského materiálu Ukrajinu nebol transparentný.

Medzinárodné zmluvy

Kontrolovaný subjekt uzatvoril dňa 27. 2. 2022 Dohodu s Ministerstvom obrany Ukrajiny, týkajúcu sa darovania vojenského vybavenia. Následne sa ďalšie darovania riešili dodatkami k predmetnej dohode. Zákon o správe majetku štátu v § 1 ods. 3 ustanovuje, že medzinárodná zmluva, ktorou je SR viazaná, má prednosť pred ustanoveniami zákona o správe majetku štátu; to znamená, že darovaný majetok Ukrajinu nepodliehal rozhodnutiu o prebytočnosti. Výnimkou boli len dve rozhodnutia o prebytočnosti HMS, vydané ešte pred vojenským konfliktom na Ukrajine.

Darovanie PVO S-300

Na návrh ministra obrany došlo k schváleniu Uznesenia vlády SR č. 246, zo dňa 6. 4. 2022, ktorým vláda SR vydala súhlas s darovaním protiletadlového a protiraketového kompletu S-300, vrátane náhradných dielov a munície, Ukrajinu – v hodnote 68 915 734 eur. K uvedenému darovaniu bola uzavretá samostatná darovacia zmluva, ktorá bola uzavretá v režime stupňa utajenia TAJNÉ.

Vo vlastnom materiáli predloženom vláde bolo uvedené, že náhrada za protiletadlový a protiraketový komplet S-300 bude SR poskytnutá na základe rokovania s USA. Kontrolou bolo zistené, že minister obrany na rokovanie vlády o predmetnom uznesení nepredložil žiadnu podpornú písomnú dokumentáciu, ktorá by uvedené tvrdenie o náhrade za protiletadlový a protiraketový systém potvrdila.

Dňa 7. 11. 2006 bola podpísaná „Dohoda medzi vládou SR a vládou Ruskej federácie o vzájomnej ochrane utajovaných skutočností“. Kontrolovaný subjekt spolu so systémom PVO S-300 odovzdal aj technickú dokumentáciu v stupni utajenia PRÍSNE TAJNÉ napriek tomu, že sa uznesenie vlády č. 246 zo dňa 6. 4. 2022, (ani jeho podkladové materiály) o poskytnutí technickej dokumentácie nezmieňovalo. Uznesenie vlády neukladalo povinnosť darovať technickú dokumentáciu. Uvedeným konaním došlo k porušeniu predmetnej dohody, podľa ktorej sa zmluvné strany v súlade s právnymi predpismi svojich štátov zaväzujú neposkytnúť tretej strane prístup k utajovaným skutočnostiam bez predchádzajúceho písomného súhlasu zmluvnej strany, ktorá ich odovzdala.

Súčasnú medzinárodnú záväzky a pozícia SR a stav v roku 2006 t. j. v čase uzatvorenia dohody sa vzájomne vylučujú a môžu byť v budúcnosti predmetom medzinárodnoprávného sporu.

Darovanie MiG-29 a KUB

Vláde SR bola dňa 15. 12. 2022 Národnou radou Slovenskej republiky vyslovená nedôvera. Na základe uvedeného prezidentka SR Zuzana Čaputová dňa 16. 12. 2022 odvolala vládu Eduarda Hegera. Zároveň ju dočasne poverila vykonávaním funkcie v obmedzenom rozsahu podľa čl. 119 písm. a), b), e), f), m), n), o), p) a r) Ústavy Slovenskej republiky až do vymenovania novej vlády.

Uznesením vlády SR č. 118 zo dňa 17. 3. 2023 vláda SR schválila a splnomocnila ministra obrany na podpis Dohody medzi vládou SR a Kabinetom ministrov Ukrajiny o darovaní vojenského materiálu. Predmetom dohody bolo darovanie stíhacích lietadiel Mig29, odpaľovacích zariadení KUB a protiletadlových rakiet v hodnote 502 383 747 eur.

Predmetom kontroly bola aj požiadavka na predloženie právnej analýzy o oprávnení vlády s obmedzeným mandátom pre otázku darovania predmetnej vojenskej techniky. Podľa stanoviska MO SR a dostupnej dokumentácie kontrolovaný subjekt nedisponuje právnou analýzou rozoberajúcou oprávnenia a mandát vlády, ktorá stratila dôveru a bola len dočasne poverená výkonom funkcie s obmedzenými právomocami na uzavretie medzištátnej dohody.

Nákup vojenského materiálu a vojenskej techniky vrátane výzbroje v rokoch 2022 a 2023

Kontrolou NKÚ SR boli preverené všetky uzavreté realizačné zmluvy v období rokov 2022 až 2023 v oblasti nákupu vojenského materiálu a munície. Z uvedených informácií vyplynulo, že niektoré zmluvy v rokoch 2022 boli účelovo realizované z dôvodu nákupu vojenského materiálu a jeho následného darovania na Ukrajinu a to konkrétne nákupu (1) delostreleckej míny kaliber 120 mm, HE – trieštivo trhavá, (2) náboju 152 mm EOFd a (3) náboju 12,7 x 108 mm API B-32.

2022/203 – Delostrelecká mína kaliber 120 mm, HE – trieštivo trhavá – 12 000 ks

Pokyn na obstaranie v rámci rezortu obrany bol zaslaný e-mailom v piatok 25. 2. 2022 o 18:45 hod. s termínom zabezpečenia dodania munície najneskôr 26. 2. 2022, ktorý bol neskôr zmenený e-mailom na 27. 2. 2022.

Posledné 4 ks mínometov, ktoré používali daný typ munície, boli vyradené z prevádzky OS SR dňa 31. 12. 2001. Munícia 120 mm EOF-Zm a EOFd M bola v rokoch 2004 až 2006 ponúkaná na odpredaj. Neodpredané zásoby munície v množstve 17 720 ks boli vyhlásené za neupotrebitelné a určené na likvidáciu dňom 30. 06. 2014. Nákupom munície, ktorá nemohla byť využitá pre potreby OS SR, konalo ministerstvo v rozpore s ustanovením zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, podľa ktorého subjekt verejnej správy je povinný pri používaní verejných prostriedkov zachovávať hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť ich použitia, čím zároveň porušilo finančnú disciplínu v sume 2 592 000 eur.

Celý nákup 12 000 ks delostreleckej munície 120 mm bol procesne neštandardný. Na nákup boli udelené výnimky. Munícia bola technicky neposúdená, bez deklarovania kvality a skutočného technického stavu, čo znamenalo nielen porušenie pravidiel nákupu pre OS SR, ale z bezpečnostného hľadiska aj možné ohrozenie osôb, ktoré by s takouto muníciou manipulovali. Zároveň z dokumentácie k obstarávaniu bolo zistené, že nebola zriadená komisia na posúdenie kúpnej ceny pri zákazke in house, ktorú ponúkol dodávateľ KONŠTRUKTA – Defence, a. s.

Predávajúci bol povinný dodať tovar do miesta dodania – Vojenský útvar 5728 Martin, Muničný sklad Nováky, Duklianska 1, 972 71 Nováky, a to v termíne najneskôr do 27. 2. 2022. Nakúpená munícia nebola nikdy prijatá na sklad MO SR. NKÚ SR bolo zistené, že nedodaním tovaru do Muničného skladu Nováky prišlo k porušeniu kúpnej zmluvy. V zmysle uvedených skutočností nemalo zo strany kontrolovaného subjektu dôjsť ani k úhrade, keďže právo na zaplatenie kúpnej ceny mohlo vzniknúť predávajúcemu riadnym splnením jeho záväzku dohodnutým spôsobom v mieste dodania, k čomu v skutočnosti nedošlo.

Zároveň bolo zistené, že MO SR kúpilo muníciu starú desiatky rokov, ktorá bola okamžite vyexpedovaná zo skladov dodávateľa, bez v tom čase existujúcej požiadavky z ukrajinskej strany na dodávku predmetnej pechotnej munície. Celá operácia darovania, od realizácie nákupu až po odovzdanie predmetu zákazky ukrajinskej strane, bola zrealizovaná počas víkendu.

2022/204 – Náboj 152 mm EOFd a Náboj 12,7x108 mm API B-32

Posledná kanónová húfnica, ktorá používala muníciu 152 mm s označením 152 HÚFNICA samohybná kanónová vz. 77 s ev. č. 4144100 (rok výroby 1991), bola deaktivovaná dňom 25. 4. 2013 v sklade 5574 Nemecká.

Nákupom munície, ktorá nemohla byť využitá pre potreby OS SR, konalo ministerstvo v rozpore s ustanovením zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, podľa ktorého subjekt verejnej správy je povinný pri používaní verejných prostriedkov zachovávať hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť ich použitia, čím zároveň porušilo finančnú disciplínu v sume 6 266 638 eur.

Celý nákup predmetnej munície bol tiež procesne neštandardný. Na nákup boli udelené výnimky (1) bez vykonania štátneho overovania kvality, (2) bez dodania sprievodnej technickej dokumentácie (čo znamenalo nielen porušenie pravidiel nákupu pre OS SR, ale z bezpečnostného hľadiska aj možné ohrozenie osôb, ktoré by s takouto muníciou manipulovali), (3) bez kodifikácie a (4) bez vykonaného prieskumu trhu.

Nakúpená munícia nebola nikdy prijatá na sklad MO SR. NKÚ SR bolo zistené, že nedodaním tovaru do Muničného skladu Nováky prišlo k porušeniu kúpnej zmluvy. V zmysle uvedených skutočností nemalo zo strany kontrolovaného subjektu dôjsť ani k úhrade, keďže právo na zaplatenie kúpnej ceny mohlo vzniknúť predávajúcemu riadnym splnením jeho záväzku dohodnutým spôsobom v mieste dodania, k čomu v skutočnosti nedošlo.

Rovnako ako pri darovaní delostreleckých mín kaliber 120 mm bola celá operácia, od realizácie nákupu až po odovzdanie predmetu zákazky ukrajinskej strane, zrealizovaná počas 2 dní.

Kompenzácie z Európskeho mierového nástroja (ďalej len „EPF“)

Proces darovania začínal dorúčením oficiálnej bilaterálnej požiadavky o materiálnu pomoc z Ukrajiny (vojenská technika, zbraňové systémy, ochranný materiál, a podobne). Následne MO SR v spolupráci s OS SR pristúpili k posúdeniu skladových a kapacitných možností v rámci celého rezortu obrany. Vyhovenie požiadavke bolo výsledkom analýz a spoločného konsenzu príslušných zodpovedných sekcií rezortu MO SR. V prípade, že MO SR v procese posudzovania identifikovalo materiál, ktorý vyhovoval požiadavke Ukrajinskej strany, pristúpilo k schvaľovaciemu procesu formou predloženia iniciatívneho návrhu ministra obrany SR na rokovanie vlády SR. Po schválení iniciatívneho návrhu vládou SR bol materiál vyskladnený a odovzdaný ukrajinskej strane na vopred dohodnutom mieste.

Kontrola NKÚ SR postupným preverovaním skutočností zistila, že existuje rozdiel medzi celkovým darovaným materiálom SR na Ukrajinu a materiálom nahlasovaným do systému EPF na preplácanie. Rezort obrany v niektorých prípadoch išiel „nad rámec“ bilaterálnych požiadaviek ukrajinskej strany, t. z. že predmetom darovania bol aj taký materiál, ktorý bol na základe rozhodnutia rezortu obrany darovaný mimo požiadaviek ukrajinskej strany ako humanitárny materiál, resp. ako materiál určený na darovanie z dôvodu podpory ukrajinských jednotiek.

Vojenský materiál bol rozdelený do 3 častí a to ako Investičný majetok, Zásoby a Munícia. Z predložených dokumentov zo strany GŠ OS SR vyplývalo, že darovaný vojenský materiál smrtiaceho a nesmrtiaceho charakteru ukrajinskej strane predstavoval celkovú hodnotu 698 365 696 eur. Hodnota predložená GŠ OS SR sa nezhodovala s hodnotou materiálu predloženého NKÚ SR od SEOP MO SR. V materiáli od SEOP MO SR bolo uvedené, že darovaný materiál Ukrajine a nahlásený materiál do systému EPF bol v celkovej výške 671 031 004 eur, resp. po korekcii 661 004 453 eur. Vzájomný vzťah zložiek SEOP MO SR – GŠ OS SR, bol z hľadiska koordinácie darovania materiálu na Ukrajinu a následného preplatenia finančných požiadaviek kľúčový pre úspech celého rezortu MO SR. Nepresnosť, prípadné nedorozumenie malo vplyv na výsledný zoznam, ktorý bol predložený pre nahlásenie do mierového nástroja EPF a následne jeho schválenie na preplatenie. Ako bolo kontrolou zistené, nie v každej etape tohto procesu spolupráca medzi uvedenými zložkami MO SR fungovala bez nedostatkov.

Rada EÚ prijala 22. 3. 2021 rozhodnutie (CFSP) 2021/509, ktorým sa zriaďuje EPF. EPF je mimorozpočtový nástroj zameraný na posilnenie schopnosti EÚ predchádzať konfliktom, budovať mier a posilňovať medzinárodnú bezpečnosť.

Umožňuje tiež financovať operačné činnosti, ktoré majú vojenské alebo obranné dôsledky v rámci spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky. Nástroj EPF má „živý“ charakter, v ktorom je takmer všetko závislé od dohody členských štátov EÚ. Pravidlá, ktoré už boli stanovené, sa môže zmeniť. Pravidlá sa v minulosti zmenili už minimálne dvakrát, t. j. do budúcnosti nemožno vylúčiť aj ďalšie zmeny.

Proces komunikácie v rámci EPF bol vykonávaný v troch fázach:

1. zasielanie podkladov (deklarácia nákladov) MO SR k potenciálnemu budúcemu preplateniu časti hodnoty za materiál darovaný Ukrajine do EU CHC (EU Clearing House Cell) a následná validácia/posúdenie požiadavky MO SR o preplatenie materiálu zo strany EU CHC;
2. komunikácia v rámci Výboru EPF;
3. komunikácia v procese preplatenia.

Do EPF bolo možné nahlasovať vojenský materiál a techniku buď v účtovných cenách, alebo v trhových cenách. MO SR nahlasovalo celkový materiál po jednotlivých položkách v účtovných cenách. Kontrolou bolo zistené, že kontrolovaný subjekt nevyužil možnosť ohodnotiť hlavne vojenskú techniku a zbraňové systémy na základe znaleckých posudkov v trhových cenách. Zároveň nebola ani realizovaná analýza posúdenia výhodnosti jednotlivých princípov oceňovania.

NKÚ SR pri kontrole zistil, že Slovenská republika nahlásila do EPF darovaný materiál ukrajinskej strane v celkovej sume 674 647 605 eur. Podrobnosti k jednotlivým tranžám sú uvedené v prílohe č. 2. K zníženiu tejto sumy došlo odpočtom darovaných 30 ks BVP-1, ktoré SR následne nedeklarovala na preplatenie (zámena za darovaný materiál zo strany Nemecka – 15 ks tankov Leopard 2). Súčasne došlo k úprave (korekcii) aj u dvoch položiek tak, že výsledná suma požadovaná na preplatenie z nástroja EPF bola vo výške 671 031 004 eur. Po konzultácii bola SR uznaná suma na preplatenie za darovaný vojenský materiál (smrtiaceho a nesmrtiaceho charakteru) celkovo vo výške 661 004 453 eur.

SR z celkovo darovaného vojenského materiálu na Ukrajinu by mohla získať z EPF sumu v celkovej výške 327 085 910 eur, čo predstavuje 46,84 %. Z celkovo nahláseného vojenského materiálu do nástroja EPF by táto suma predstavovala 48,74 %. Sú to finančné prostriedky, ktoré v rámci princípov EÚ už sčasti boli preplatené z EPF (82 116 315 eur za Tranžu č. 1 a 2) a finančné prostriedky, ktoré SR očakáva v budúcnosti (244 969 595 eur za Tranžu č. 4, 5 a Backlog + Track1). Nástroj EPF má „živý“ charakter, v ktorom je takmer všetko závislé od dohody členských štátov EÚ. Pravidlá sa v minulosti zmenili už minimálne dvakrát, t. j. do budúcnosti nie je možné vylúčiť ďalšie zmeny v celkových procesoch prijímaných na pôde EPF. Zároveň sa Európska komisia rozhodla uskutočniť v kontrolovanom subjekte audit na poskytnuté prostriedky z EPF. Aj spomínané skutočnosti môžu mať vplyv na výslednú sumu poskytnutú z EPF.

Záver

Kontrolou bolo zistené, že organizačné zložky rezortu MO SR predkladali NKÚ SR nejednotné dokumenty k darovanému materiálu z dôvodu ich vzájomného nespokojenia, nevedomosti a neinformovanosti o skutočnom plnení. K zmenám v číselných dátach zo strany SR o nezištné poskytnutie neodkladnej materiálnej, humanitárnej a vojenskej pomoci susediacej krajine, ktorá bola napadnutá vojnovým agresorom. V druhom prípade to bola možnosť zbavenia sa starej sovietskej vojenskej techniky a závislosti od Ruska, za súčasného získania finančných prostriedkov z EPF, ktoré môžu byť využité OS SR na budovanie modernej armády 21. storočia.

Napriek zisteným nedostatkom a pochybeniam pri darovaní vojenskej techniky Ukrajine vníma NKÚ SR celý proces aj v dvoch pozitívnych rovinách. V prvom prípade išlo zo strany SR o nezištné poskytnutie neodkladnej materiálnej, humanitárnej a vojenskej pomoci susediacej krajine, ktorá bola napadnutá vojnovým agresorom. V druhom prípade to bola možnosť zbavenia sa starej sovietskej vojenskej techniky a závislosti od Ruska, za súčasného získania finančných prostriedkov z EPF, ktoré môžu byť využité OS SR na budovanie modernej armády 21. storočia.

Reakcia kontrolovaného subjektu

Kontrolná skupina NKÚ SR vypracovala protokol o výsledku kontroly, v ktorom bolo identifikovaných 9 kontrolných zistení. Zo strany ministerstva obrany neboli k protokolu o výsledku kontroly vznesené námietky smerujúce proti pravdivosti, úplnosti alebo preukázateľnosti kontrolných zistení. Kontrolovaný subjekt v stanovenej lehote predložil návrh úpravy 6 textových častí Protokolu o výsledku kontroly, z ktorých boli 3 akceptované.

Príloha č. 1:

Prehľad uznesení vlády SR k darovanému materiálu Ukrajině zabezpečovaného MO SR

Číslo	Uznesenie vlády SR	Dátum	Číslo materiálu	Suma (v eur)	Dátum splnenia
1	Uznesenie vlády SR č. 103	16.02.2022	UV-4767/2022	neuvedená	24.02.2022 27.02.2022 03.05.2022
Odmínovacie komplety Božena 5 s príslušenstvom, zdravotnícky materiál					
2	Uznesenie vlády SR č. 141	26.02.2022	UV-6169/2022	2 600 000	27/29.02.2022
Nákup delostreleckej munície odovzdanej v rámci 3 uznesenia					
3	Uznesenie vlády SR č. 143	27.02.2022	UV-6176/2022	4 410 000	27/29.02.2022
Delostrelecká munícia z 2 uznesenia, rakety					
4	Uznesenie vlády SR č. 155	03.03.2022	UV-7065/2022	32 200 000	04.03.2022
Náboje rôzneho kalibru a prebytočné rakety					
5	Uznesenie vlády SR č. 167	09.03.2022	UV-7614/2022	9 996 903,53	10.03.2022
Letecké a PVO rakety, neriadené strely, neriadené letecké strely, letecká munícia, granáty, pištole, ďalekohľady, ručná protitanková zbraň					
6	Uznesenie vlády SR č. 180	13.03.2022	UV-8194/2022	2 155 052,70	16.03.2022
Letecké náboje do guľometu, protitankové strely, letecké bomby a ich vybavenie					
7	Uznesenie vlády SR č. 246	06.04.2022	UV-225/2022	68 915 733,58	07.04.2022
Protiletadlový a protiraketový komplet S-300 vrátane náhradných dielov a munície					
8	Uznesenie vlády SR č. 286	27.04.2022	UV-16470/2022	2 052 221,51	28.04.2022
Protitankové strely, náhradné diely do helikoptéry, protitankové míny, odpaľovacie raketové zariadenie					
9	Uznesenie vlády SR č. 377	01.06.2022	UV-22291/2022	21 657 748,52	20.06.2022
Helikoptéry Mi17, Mi2 vrátane náhradných dielov, letecké kanóny, protitankové strely					
10	Uznesenie vlády SR č. 725	16.11.2022	UV-45157/2022	3 588 929,04	28.11.2022
Bojové vozidlá pechoty BVP-1 vrátane munície					
11	Uznesenie vlády SR č. 774	07.12.2022	UV-47906/2022	10 347 449,31	15.12.2022
Nepriestrelné vesty, odmínovací systém Božena, oblečenie, munícia pre MiG-29, generátory, stravné dávky, náhradné diely pre húfnicu Dana					
12	Uznesenie vlády SR č. 118	17.03.2023	UV-10495/2023	neuvedená	05.04.2023
Dohoda - MiG-29 s palivom a náhradnými dielmi, KUB vrátane náhradných dielov, protiletadlové rakety					
13	Uznesenie vlády SR č. 297	07.06.2023	UV-21745/2023	4 215 472,91	19.06.2023
Bojové vozidlá pechoty BVP-1 bez veže MU-90, tanková munícia, pohonné hmoty, oblečenie, stravné dávky,					
14	Uznesenie vlády SR č. 588	08.11.2023	UV-43310/2023	40 349 015,30	neschválené
Munícia, rakety do systému protivzdušnej obrany KUB, mínomety					

Zdroj: Úrad vlády, SEOP MO SR, GŠ OS SR, vlastné spracovanie

Príloha č. 2:

Tranže – obdobia refundácie materiálu z EPF:

Tranža 1	Darovaný materiál doručený medzi 1. 1. 2022 – 10. 3. 2022 (pre smrtiacu a nesmrtiacu pomoc)	Miera preplácania pre smrtiaci materiál predstavovala 83,6524 % a pre nesmrtiaci materiál 85,9174 %. SR v rámci Tranže 1 darovala vojenský materiál uznaný k preplateniu v hodnote 48 065 005 eur. Zároveň už bolo z uvedenej tranže preplatených 40 213 821 eur.
Tranža 2	Materiál doručený medzi 11. 3. 2022 – 20. 7. 2022 (pre smrtiacu a nesmrtiacu pomoc).	Miera preplácania pre smrtiaci materiál predstavovala 46,07970 % a pre nesmrtiaci materiál 33,3082 %. SR v rámci Tranže 2 darovala vojenský materiál uznaný k preplateniu v hodnote 96 445 998 eur. Zároveň už dostala z uvedenej tranže preplatených 41 902 493 eur.
Tranža 3	Materiál doručený medzi 21. 7. 2022 – 20. 11. 2022 (pre nesmrtiaci materiál) a 21. 7. až 30. 11. 2022 (pre smrtiaci materiál)	V rámci uvedenej Tranže č. 3, SR doručila Ukrajine len vozidlá BVP-1 v počte 30 ks s muníciou, ktoré však do EPF nedeklarovala.
Tranža 4	Materiál doručený medzi 21. 11. 2022 – 28. 2. 2023 (pre nesmrtiaci materiál) a 1. 12. 2022 – 10. 2. 2023 (pre smrtiaci materiál)	Pre oba typy materiálu bola miera preplácania určená na 55 %. SR doručila Ukrajinskej strane v rámci Tranže 4 materiál v hodnote 10 024 643 eur. SR očakáva preplatenie finančných prostriedkov v tejto Tranži spolu vo výške 5 513 553 eur postupne počas obdobia rokov: 2024 – 20 %, 2025 – 20 %, 2026 – 30 %, 2027 – 30 %, kedy budú vyplácané percentuálne čiastky z danej sumy.
Tranža 5	Materiál doručený na Ukrajinu medzi 11. 2. 2023 – 15. 4. 2023 (pre smrtiaci materiál) a 1. 3. 2023 – 23. 5. 2023 (pre nesmrtiaci materiál)	Pre oba typy materiálu bola miera preplácania určená na 46,5 %. Suma finančných prostriedkov určená % mierou podielu pre SR bude preplácaná v pomere 37 %, 21 %, 21 %, 21 % počas rokov 2024 – 2027. SR bude mať na základe zmieneného návrhu Tranže č. 5 preplácania nákladov, zohľadnené požiadavky o preplatenie za materiál v hodnote 8 389 810 eur. Pri zohľadnení 46,5% miery podielu preplatenia, SR očakáva približne sumu vo výške 3 901 262 eur k preplateniu v nasledujúcom období.
BACKLOG	Ďalšie Tranže preplácania, ktoré neboli oficiálne časovo ohraničené	V rámci rokovaní Výboru EPF boli dohodnuté podmienky preplácania pre „backlog“ požiadavky na úrovni 46,5 %. Pri aplikovaní uvedenej miery preplácania (46,5 %) na uznané náklady SR pre „backlog“ na úrovni 451 631 398 eur, SR očakáva preplatenie vo výške 210 008 600 eur.
TRACK 1	Dodatočne	SR dodala Ukrajine muníciu do systému protivzdušnej obrany KUB v hodnote 46 447 600 eur v rámci „Track 1“ tzv. muničnej iniciatívy pre Ukrajinu. Za uvedený materiál SR očakáva preplatenie sumu vo výške 25 546 180 eur postupne počas obdobia rokov 2024 – 2027, kedy budú vyplácané percentuálne čiastky z danej sumy každý rok vo výške 40 %, 20 %, 20 %, 20 %.